

Grønlands Råd for Menneskerettigheder - Referat af rådsmøde 14. april 2016

Sted: Hotel Hans Egede, Nuuk

Deltagende rådsmedlemmer og observatører:

Inge Olsvig Brandt (Ligestillingsrådet), Ludvig Larsen (SIK), Anita Hoffer (Grønlands Arbejdsgiverforening), Bodil Karlshøj (Transparency International Greenland), Annemette N. Lauritsen (Ilisimatusarfik), Lise Mørup Dalsgaard (Grønlandske Advokater), Aqqaluk Lynge (ICC), Loritha Henriksen (Ældreforeningen), Trine Nørby Olesen (MIO), Juaannaannguaq Jensen (suppleant for Fartato Olsen, Forsvarerforeningen i Grønland), Krissie Winberg (suppleant for Charlotte Bæk Risbjerg, NanuBørn), Henrik Bach (Ombudsmanden), Thomas Wiemann (KANUKOKA), Nukajaraq Blytmand (Handicapforening) (med over telefonen)

Afbud fra rådsmedlemmer:

Leif Fontaine (KNAPK), Søren Thestrup (Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender), repræsentant for Sorlak

Yderligere deltagere:

Inaluk Brandt (ekstern konsulent), Signe Eberhard Trykker (sekretær), Juaaka Lyberth (gæst), Christoffer Badse (Institut for Menneskerettigheder), Mandana Zarreparvar (Institut for Menneskerettigheder), repræsentanter fra Advokatrådets arbejdsgruppe om retssikkerhed i Grønland

1. Velkomst

Formand Inge Olsvig Brandt bød rådets medlemmer velkommen og ønskede alle et godt rådsmøde.

2. Introduktion af nye medlemmer

Nye medlemmer af rådet og andre nye deltagere blev præsenteret:

- Thomas Wiemann er ny repræsentant for KANUKOKA.

- Juaannaanguaq Jensen er suppleant for Fartato Olsen fra Forsvarerforeningen i Grønland.
- Aqqaluk Lynge er ny repræsentant for ICC.
- Signe Eberhard Trykker er ny rådssekretær for Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet
- Inaluk Brandt er ansat som ekstern konsulent for rådet.

3. Orientering fra hvert rådsmedlem

Rådsmedlemmerne gav en kort opdatering på arbejdet med menneskerettigheder i deres egne organisationer. Generelt bliver der gjort et stort stykke arbejde i organisationerne, men de møder mange vanskeligheder og udfordringer i arbejdet med menneskerettigheder.

Rådsmedlemmerne var glade for Juaaka Lyberths oplæg om retfærdighedsgudinden som inspiration for rådets arbejde med menneskerettigheder.

4. Siden sidst ved formanden

Formand Inge Olsvig Brandt berettede om de vigtigste begivenheder siden sidste rådsmøde. Formanden kom bl.a. ind på arbejdet med at finde lokaler til rådet, status på rådets arbejdsgrupper, samarbejdet med Institut for Menneskerettigheder og Selvstyret samt rådets kommunikationsindsats.

Ekstern konsulent Inaluk Brandt præsenterede rådets nye kommunikationsplan og hjemmeside, hvortil der er produceret tre animationsfilm.

5. Diskussionsoplæg

Rådet diskuterede fordele og ulemper ved de nedsatte arbejdsgrupper. Det blev bl.a. fremhævet, at arbejdsgrupperne er en god måde at komme ind i rådets arbejde og giver et godt incitament til at komme i gang. Det er dog en udfordring for arbejdsgrupperne, at medlemmerne geografisk bor langt fra hinanden, at det kan være svært at afsætte tid til mere frivilligt arbejde, og at der kan være behov for at drøfte problemstillinger bredere i rådet.

Formanden foreslog, at der fremover afholdes to rådssamlinger udover de to årlige rådsmøder. Således ville der være i alt tre møder i 2016 og fire møder i 2017. Der var umiddelbar opbakning i rådet, men punktet blev udskudt til dagen efter i forbindelse med drøftelser af budgettet for 2016.

6. Advokatrådet

Advokatrådet har nedsat en arbejdsgruppe, som skal undersøge retssikkerheden i Grønland. I den forbindelse besøgte de Grønlands Råd for Menneskerettigheder for at få rådets input. Fra Advokatrådets arbejdsgruppe deltog: Torben, Martin Lavesen (Advokatrådet), Jens Klokholt (Advokatrådet), Christoffer Badse (IMR), Nicolai Pii (Advokatsamfundet), Iben Windsløv (Advokatrådet).

Rådets medlemmer gjorde bl.a. arbejdsgruppen opmærksom på problemer med manglende faguddannet personale i retsvæsenet, overvægt af kvindelige domsmænd og manglende adgang til lovgivning. Derudover understregede rådet vigtigheden af at tage højde for at ordninger skal kunne fungerer i Grønland.

7. Information fra Institut for Menneskerettigheder

Monitoreringschef Christoffer Badse fra Institut for Menneskerettigheder fortalte om instituttets arbejde med menneskerettigheder i Grønland og samarbejdet med rådet, herunder:

- IMR er ved at udarbejde en beretning til Inatsisartut for 2014-15, som kommer i høring ved rådet.
- IMR og rådet vil samarbejde om handicappedes rettigheder i overensstemmelse med handicapkonventionen.
- Statusrapport for menneskerettigheder i Grønland 2016 er under udarbejdelse.
- IMR er i gang med at arbejde på rådets henvendelse om brugsret til land- og naturressourcer.
- IMR havde en rapport med om ligebehandling af grønlandere i Danmark, som dannede grundlag for en diskussion om minoriteter i rådet.

Formand Inge Olsvig Brandt takkede alle for en god dag.

Beslutningsreferat for rådsmøde den 15. april 2016

Dato	15. april 2016
Sted	HHE, Nuuk
Emne	Rådsmøde i Grønlands Råd for Menneskerettigheder (GRM)
Tilstedeværende Rådsmedlemmer	Bodil Karlshøj (Transparency International Greenland), Inge Olsvig Brandt (Ligestillingsrådet), formand Lise Mørup Dalsgaard (Grønlandske Advokater), Ludvig Larsen (SIK), næstformand Juaannanguaq Jensen (Forsvarerforeningen i Grønland), Loritha Henriksen (Ældreforeningen), Anne Mette Nyborg Lauritsen (Ilisimatusarfik), Trine Nørby Olesen (Børnerettighedsinstitutionen MIO), Aqqaluk Lynge (ICC), Anita Hoffer (GE), Katrine Hjelholt Nathanielsen (Meeqqat Inuunerissut/Bedre Børneliv, MIBB), Thomas Wiemann (KANUKOKA) Vera Leth (Ombudsmanden)
Afbud	Krissie Berthelsen (NanuBørn),
Yderligere deltagere	Christoffer Badse (Institut for Menneskerettigheder, IMR), Mandana Zarreparvar (IMR), Camilla Østbirk (Departementet for Miljø, Natur...)
Referent	Anita Hoffer (GE)

1) Velkomst ved formand Inge Olsvig Brandt

Formand Inge Olsvig Brandt bød velkommen til mødet.

2) Valg af referent

Rådet valgte Anita Hoffer som referent.

3) Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

4) Godkendelse af referat

Referat fra sidste rådsmøde blev godkendt.

5) Status over rådets arbejde

Formanden fremlagde sin beretning for rådets arbejde, som blev taget til efterretning.

På rådssamlingen den 14. april blev det aftalt, at Rådets fremtidige organisering vil blive drøftet under pkt. 7 i forbindelse med budgettet og herunder rammerne for Rådets arbejde.

Afrapportering fra fællespuljen

6) Godkendelse af revideret regnskab 2015

Rådet får tildelt penge via Finansloven, disse penge bliver brugt efter Rådets ønske. Departementet står for håndtering og bogføring af udgifter uden indblanding i brug af midler. Endvidere har Departementet udformet en forbrugsoversigt i stil med tidligere år.

Rådet efterlyste en egentlig regnskab og samtidig en oversigt som har samme poster som budgettet.

Rådet ønskede afklaret, om Departementet har en egentlig forpligtelse til udarbejdelse af regnskab eller om forpligtelserne varetages ved den bogføringsassistance, som Departementet tilbyder.

Forbrugsoversigten tages til efterretning. Rådet anmoder om en eftersendelse af en forbrugsoversigt opdelt i samme poster som budgettet. Departementet indhenter et tilbud fra revisor på at udarbejde et revideret regnskab.

Det resterende beløb for 2015 anses som et udtryk for, at Rådet reelt ikke har mulighed for at arbejde i tilstrækkelig grad som det ønsker.

7) Budget 2016

Formandsskabet foreslår at foruden 2 årlige rådsmøder, at der kommer 2 yderligere møder (rådssamlinger). Fremadrettet vil der således blive holdt 4 årlige møder. I 2016 forslås det, at der holdes et yderligere møde. Forslag herom er fremsendt herunder med forslag til datoer. I budgettet er der således flyttet 50.000 kr. fra fællespuljemidlerne til et ekstra møde i 2016.

Formandsskabets forslag blev set som et udtryk for Rådet endnu en gang forsøger at tilpasse sig til de ikke tilstrækkelige arbejdsbetingelser. Det blev foreslået, at Rådet meddeler Inatsisartut, at Rådet ikke kan løfte opgaven med de rammer, som er blevet givet os og som bliver forventet af Rådet. Rådet har gennem tiden til hvert møde drøftet organiseringen for at sikre fremdrift i Rådets arbejde. Men desværre ender Rådet dermed at bruge tiden på andet end det som Rådet reelt ønsker - nemlig forbedre menneskerettighederne i Grønland.

Rådet vil gerne anerkende formandens indsats og vores manglende fremdrift, mener Rådet ikke skyldes, at formanden ikke forsøger. Tværtimod mener Rådet, at formanden yder en kæmpe indsats.

Det blev foreslået at lave en budget for i år men også lave et ønskebudget til, hvordan det bør se ud i fremtiden. I den forbindelse blev det nævnt, at formandsskabet og ekstra rådsmedlemmer sammen i en arbejdsgruppen kan kigge nærmere på budgettet, som efterfølgende sendes ud til skriftligt godkendelse. Til budgettet foreslås det, at indarbejdes formandshonorar fordi Rådet har behov for en arbejdende formand, næstformandshonorar og et sekretariat med en AC-fuldmægtig.

Rådet besluttede at diskutere, hvorledes det skal foreholde sig til sine arbejdsbetingelser.

Det blev foreslået, at Rådet afleverer et realistisk budget for 2017 og afventer finanslovsbehandling heraf. Hvis det ikke kan imødeses, kan Rådet blive tvunget til at tage konsekvens af. I forlængelse heraf ønskes det at præcisere overfor Naalakkersuisut og Inatsisartut, hvorledes de opgaver som er givet Rådet lovgivningsmæssigt ikke kan løftes med de rammer som er givet Rådet.

Det blev tilkendegivet, at signalværdien ved at træde tilbage, kan blive opfattet forkert af Naalakkersuisut og måske ikke opnå den ønskede effekt.

Der blev spurgt til, om Rådet har udtømt alle handlemuligheder for at tilkendegive Rådets svære betingelser. Rådet anses for så vigtigt, at signalværdien ved at træde ud kan være mere ødelæggende end at gavne sagen.

Det blev tilkendegivet, at der er behov for at få præciseret, hvordan Rådet kan sikre sin uafhængighed og for det kan opnås, bør Rådet ikke længere modtage bistand fra Departementet.

Rådet skal være bedre til at tilkendegive, at Rådet ikke kan gennemføre de opgaver som er givet os lovgivningsmæssigt. Rådet skal endvidere fremhæve overfor lovgiver, at der er behov for at menneskerettighederne indarbejdes i langt højere grad i al ny lovgivning.

Det blev besluttet, at formandsskabet og andre (Bodil, Aqqaluk, Lise) indgår i en arbejdsgruppe som udarbejder forslag til tilrettet budget for 2016 og nyt budget for 2017 som skal medfører forbedringer til Rådets arbejdsform. Begge dele sendes til skriftligt godkendelse efterfølgende i Rådet.

8) Evaluering af Rådet

På baggrund af forslag på EM 2015 pkt. 35, blev det tilkendegivet af Naalakkersuisut at evalueringen af Rådet fremrykkes fra 2017 til nu. Der er modtaget 2 tilbud og Departementet har truffet beslutning om at anvende Als Research, hvorefter Rådet er blevet skriftligt informeret herom. Når evalueringen er færdig bliver den sendt i høring hos Rådet og IMR. Rammerne for evalueringen er blevet besluttet af Inatsisartut, som har pålagt Naalakkersuisut at lave en evaluering.

I lov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder er det imidlertid Rådet som skal udarbejde en rapport pr. 1. juli 2017, som internt evaluerer drift og struktur. Denne rapport skal gentages hvert 2. år. Derfor må det være en misforståelse at tale om, at evalueringen fremrykkes.

Orientering om evalueringen af Rådet blev taget til efterretning.

9) Bestyrelsesarbejde i IMR

Trine Nørby Olesen som er Rådets repræsentant i IMR's bestyrelse afrapporterede om arbejdet. Der har været afholdt 5 møder.

Der er kommet en ny formand for IMR - Dorte Elise Svinth, som bl.a. har lagt op til mere arbejde mellem bestyrelsesmøderne.

Referater fra IMRs bestyrelsesmøderne findes på IMRs hjemmeside. Der findes en sub-strategi for Grønland, som også findes på IMRs hjemmesiden.

Pt. bruges der ca. 1 million kr. i IMR på arbejdet med Grønland og det er TNO's oplevelse, at det er højt prioriteret.

TNO har haft bragt muligheden for ikke at deltage fysisk til møderne op over for IMRs bestyrelsesformand. Det er imidlertid bestyrelsesformandens opfattelse, at Rådets repræsentant bør deltage fysisk. Derudover er det repræsentantens oplevelse af at arbejdet med Grønland behandles i udkanten af møderne, hvorfor det giver værdi at deltage i møderne.

Afrapportering blev taget til efterretning.

10) Statusrapport 2016

IMR fremlagde deres arbejde med statusrapporten 2016. Nogle kapitler mangler input fra bla Grønlands Statistik og vil blive fremsendt i høring, når det sidste er blevet indarbejdet.

Hvert kapitel har fået et nyt afsnit som hedder den menneskeretlig udvikling, hvor de tidligere anbefalinger fra statusrapport 2014 bliver fulgt op ift. hvad der er blevet gjort.

Den videre proces:

- Input fra GRM den 15. april ift. de kapitler som er udarbejdet.
- Input fra GRM primo maj pr. mail fra resterende kapitler.
- Udarbejdelse af samlet udkast af statusrapporten maj-juni.
- Oversættelse juni-juli.
- Samlet dokument sendes til høring august.
- Færdiggørelse af rapport september.
- Layout og print oktober.

- Offentliggørelse november med reception.

Statusrapporten er et værktøj for at overvåge den menneskeretlige tilstand i Grønland. Rapporten udgives i samarbejde mellem IMR og GRM. Foreløbig har rapporten i et kapitel udelukkende formuleret anbefalinger fra IMR. Dette vil blive rettet til. Der blev spurgt til om alle anbefalingerne kræver konsensus og begge parter er enige om, at alle vil strække sig langt for at opnå konsensus. Hvis der er uenighed, vil det netop være interessant at tage en drøftelse af uenigheden.

Det blev aftalt at gennemgå kapitlerne sammen i plenum og Rådet kom med sine bemærkninger til de modtagne kapitler (dog undtaget Resumé samt Grønlands befolkning og Selvstyre)

11)Næste møde(r)

12)Evt.